

Lausunto

28.08.2024

Asia: VN/1169/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä kirjallista lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta.

SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa.

Esityksen vaikutusarviot ovat puutteelliset

Esityksen mukaisesti julkisen talouden vakavan tilanteen vuoksi hallitus päätti myös julkista taloutta vahvistavista verotoimista. Uusien verotoimien vaikutus julkiseen talouteen on 1,4 miljardia euroa. Hallituskauden sopeutuksen kokonaisuutta ei kuitenkaan voida pitää veropainotteisena, koska yhteensä suunnitellusta yhdeksän miljardin sopeutuksesta vain 1,4 miljardia on varsinaisia verotoimia. Tästäkin verokokonaisuudesta enemmistö on merkitty aikaisemmin tehdyille yleisen arvonlisäverokannan korotukselle.

Indeksitarkistusta ei tehdä asteikon kahteen ylimpään tuloajaan vuodelle 2025. Vaikka indeksikorotusten tekeminen täysimääräisesti kaikille tuloluokille on pääsääntö, siitä poikkeaminen on mahdollista, jos perusteet ovat kohdallaan.

Kotitalousvähennyksen pienentämistä voidaan pitää perusteltuna. Kotitalousvähennystä koskeneen tutkimuksen (Does Household Tax Credit Increase Demand and Employment in the Service Sector?, valtioneuvoston kanslian julkaisuja 1/2021) mukaan kotitalousvähennyksen vaikutukset palveluiden kysyntään ja työllisyyteen ovat hyvin pieniä. Kyseisessä tutkimuksessa kotitalousvähennyksellä ei myöskään havaittu olevan vaikutuksia veronkierron määrään.

Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvien etuuksien verovapauden laajentaminen nykyisestä tukisi esityksen mukaan hallitusohjelman pyrkimyksiä lisätä Suomen vetovoimaa kansainvälisillä työmarkkinoilla ja siten torjua osaajapulaa ja vahvistaa talouskasvun edellytyksiä. Näitä muutoksia voidaan pitää perusteltuina, jos ne tosiasiansa edesauttavat mainittuja tavoitteita. Esitys ei kuitenkaan sisällä arvioita esimerkiksi näiden etujen työllisyysvaikutuksista, joten asiaan on hankalaa ottaa kantaa. Vaikutusarviot tulisi lisätä esitykseen.

Täyssähköisten työsuhdeautojen verotusarvon alentaminen kohdistuu niihin henkilöihin, joilla on käytössään tai jotka voivat ottaa käyttöönsä täyssähköauton työsuhdeautona. Tuen jakauma on siten tuloluokittain epätasapainossa.

Esityksen mukaisesti nollapäästöisten työsuhdeautojen verotuen jatkamisen tavoitteena on kannustaa valitsemaan työsuhdeautoksi edelleen nollapäästöinen auto ja näin lisätä nollapäästöisten autojen osuutta autokannasta. Tähän peilaten on kummallista, että esitykseen ei sisälly lainkaan vaikutusarvioita päästövähennyksestä. Vuoden 2020 hallituksen esityksessä (HE 142/2020 vp), jossa kyseinen verotuki lanseerattiin, vaikutusarvioiden osalta todettiin seuraavaa:

”Kaiken kaikkiaan verotuen vaikutus liikenteen päästövähennykseen arvioidaan vähäiseksi. Ehdotetun verotuen myötä nollapäästöisten autojen määrän arvioidaan lisääntyvän viiden vuoden tukikauden aikana yhteensä 1 700 autolla. Verotuen kustannuksista noin 80 prosenttia arvioidaan kohdistuvan autoille, jotka olisi ostettu muutoinkin. Ehdotetun verotuen arvioidaan vähentävän liikenteen päästöjä 2 000–5 000 hiilidioksiditonnia vuonna 2025, mikä on korkeintaan 0,06 prosenttia tieliikenteen arvioiduista hiilidioksidipäästöistä vuonna 2025. -- Tuloveromenetykset olisivat viiden vuoden aikana yhtä tuen myötä käyttöönotettavaa uutta sähköautoa kohden noin 9 000 euroa.”

Arviot päästövähennyksestä tai nollapäästöisten autojen kasvusta eivät olleet mairittelevia muutama vuosi takaperin eikä ole syytä olettaa, että arviot olisivat merkittävästi muuttuneet. Joka tapauksessa sekä arviot päästövähennyksestä että verotuen kustannusten jakautumisesta tulisi ehdottomasti lisätä esitykseen.

Laaka Mari
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry